

Veiligheidsplanning bij IFG en KM onder covid-19 maatregelen

Veiligheidsplanning krijgt een heel ander gezicht onder de Covid-19 maatregelen. Het vergt andere skills, tools en inschattingsgronden, enerzijds door de omstandigheden waarin de gezinnen zich bevinden anderzijds door het feit dat veel telefonisch of online dient te gebeuren (zie bijlage 1 voor meer informatie).

Tips:

- Vraag slachtoffers van IFG rechtstreeks naar de inschatting van veiligheid. Vraag telkens bij het begin van een gesprek of het nu veilig is. Bevraag rechtstreeks bij het slachtoffer wat volgens hem/ haar de kans is dat de feiten zich opnieuw zullen voordoen en/ of zullen escaleren. Vraag aan slachtoffers waar ze het meest bang voor zijn. Bevraag slachtoffers expliciet naar hun grootste stressfactoren. Pols naar hun noden (bv door te vragen waar ze het meest op hopen).
- Breng triggerfactoren specifiek in kaart. Breng in kaart wie er in huis is en op welke tijdstippen. Zorg ervoor dat je een duidelijk zicht hebt op de dagindeling van de betrokkenen, meer specifiek op de momenten waarop deze triggers zich (kunnen) voordoen. Tracht afspraken te maken met het gezin, die ervoor zorgen dat de triggers zich niet voordoen en/ of dat er snel een hulplijn kan worden ingeroepen op deze momenten. Besteed hieraan specifieke aandacht in het veiligheidsplan.
- Vraag regelmatig na hoe de situatie evolueert, en wat de veranderingen zijn in de gezinssituatie. Meer dan ooit moet veiligheidsplanning zo snel en regelmatig mogelijk worden opgevolgd. Spreek af dat je op regelmatige tijdstippen contact neemt om de veiligheid te bespreken, om te zien of de afgesproken maatregelen werken en pas ze aan eventueel veranderende omstandigheden per direct aan.
- Wees er ook alert op dat eerder opgestelde veiligheidsplanning misschien niet meer accuraat is. Casussen waarin de hulpverlening al aan de slag was vereisen mogelijk een nieuwe en aangepaste veiligheidsplanning. Neem proactief contact op met de betrokken gezinnen om de veiligheidsplanning te bespreken en zo nodig te herwerken. Zorg dat je een duidelijk zicht hebt op de stressfactoren die spelen in het gezin. Bevraag plegers expliciet naar de stress die ze ervaren, en hoe ze met deze stress omgaan. Zo krijg je een zicht op de copingmechanismen ze voor handen hebben om stress te reduceren. Bespreek met plegers de opbouw van spanning en de impact van de crisismaatregelen op deze spanning. Geef ruim tijd om te bespreken welke middelen er op dit moment zijn om angst, stress en boosheid te minderen en oefen deze samen in indien mogelijk. Schrijf ze uit voor de cliënt.

- Heb extra aandacht voor die gezinnen met IFG en KM waarbij de gewelddadige partner thuis blijft met de kinderen en de andere partner uit werken moet. Zorg voor een sterke uitgebouwde veiligheidsplanning met betrekken van sociale context die de kinderen opvolgt. Betrek het sociale netwerk zoveel mogelijk bij de opvolging van het veiligheidsplan. Dit kunnen burens zijn, familieleden, collega's, vrienden, ... Voor kinderen en jongeren kunnen zorgleerkrachten deze taak opnemen. Een regelmatige outreach (desnoods onder het mom van schooltaakbegeleiding) om vinger aan de pols te houden kan van cruciaal belang zijn.
- Spreek codewoorden af voor het melden van dreigende crisis en verontrusting. Bij het melden van een codewoord of een specifiek antwoord op een op voorhand afgesproken normale vraag kan een alarm worden uitgezonden.
- Indien een lotgenotenwerking voorhanden, betrek deze bij de opvolging van veiligheid onderling. Maak buddies tussen slachtoffers, gezinsleden,... die elkaar elke dag contacteren via telefoon, chat, ... Voer indien mogelijk hier ook codewoorden in die een mogelijke gevaarlijke situatie aan het licht brengen. Geef de lotgenoten een directe toegang tot een hulpverlener indien ze ongerust zijn over hun buddy.
- Wees bij coercive control goed op de hoogte van de mechanismen en begrijp de situatie als slachtoffers zich heel confirmierend opstellen naar de partner en pogingen tot hulp en veiligheid, zelfs gesprek, afwijzen. Dit is geen reden om de hulpverlening te stoppen maar kan een belangrijk rood licht zijn dat professionelen net moet stimuleren om pro-actief contact op te nemen en eventueel om politie en justitie in te schakelen.
- Check of het uitwerken van een van de partners (bijvoorbeeld in de zorgsector) niet tegen deze persoon wordt gebruikt (bijvoorbeeld niet meer binnen laten of apart houden in huis wegens mogelijks besmettingsgevaar). Bespreek de angsten die hierrond spelen en maak goede afspraken met de gezinsleden.